

Asia: VN/6434/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi energian alkuperätakuista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Ehdotettu alkuperätakuujärjestelmä on kattava ja lisää asiakkaiden luottamusta ostamansa energian alkuperään. Järjestelmän laajuuden ja luotettavuuden kannalta on hyvä, että myös taloudellista tukea saavat laitokset voidaan ottaa mukaan järjestelmään.

Tuotannon todentamisvaatimusten on pysyttävä kaikissa tuotteissa mahdollisimman kevyinä, jotta järjestelmän kustannukset eivät muodostu liian suuriksi. Kannatamme kaikkia ratkaisuja, jotka lisäävät lakiehdotuksen kustannustehokkuutta, myös rekisterinpitäjien osalta. Joustava ja hallinnollisesti sujuva järjestelmä mahdollistaa sen, että tuottajat hyödyntävät järjestelmää ja hakevat alkuperätakuuta omalle tuotannolleen.

Lämmitys ja jäähdytys

Helen hyödyntää laajasti hukkalämpöä ja -kylmää lämmityksessä ja jäähdytyksessä. Kannatamme sitä, että uusiutuvan lämmön ohella hukkalämpö ja -kylmä on sisällytetty sääntelyyn. Myös asuinrakennuksissa syntyvä hukkalämpö pitäisi hyväksyä alkuperätakuun piiriin. On hyvä, että lämmön ja jäähdytyksen varmentamisen säännöt ovat samat kaikilla lämmöntuottajilla, eikä tuottajia aseteta keskenään erilaiseen asemaan.

Helen pitää erittäin tärkeänä sitä, että lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuilla on fyysinen yhteys asiakkaille toimitettuun lämpöön ja kylmään. Kaukolämpötoiminta on paikallista toimintaa. Lämmön ja jäähdytyksen tuotanto on lähellä asiakasta, joten hänellä on usein hyvä ymmärrys käyttämänsä

lämmön ja jäähdytyksen energialähteistä. Asiakkaan kannalta on hämmäntävää, jos uusiutuvana markkinoitu kaukolämpö on tosiasiallisesti tuotettu fossiilisilla polttoaineilla ja tuotteen alkuperätakuun on ostettu markkinoilta. Vastaavasti uusiutuvan kaukolämmön tai jäähdytyksen tuotannon piirissä oleva asiakas usein tietää saavansa uusiutuvilla energialähteillä tuotettua lämpöä tai jäähdytystä, vaikka sitä ei olisi alkuperätakuiden myymisen takia näin tuotteistettu. Järjestelmä ei siis kasvata uusiutuvan lämmön ja jäähdytyksen kysyntää, vaan ainoastaan hämärtää asiakkaan ymmärrystä hänen ostamansa tuotteen alkuperästä.

Ehdotamme seuraavaa muutosta lakiehdotuksen yhdeksännen pykälän ensimmäiseen momenttiin:

”Uusiutuvilla energialähteillä tuotettuna tai hukkalämpönä tai -kylmänä myydyin lämmön tai kylmän alkuperän voi ilmoittaa vain sellaiselle asiakkaalle, jolle energia tosiasiallisesti toimitetaan.”

Mikäli fyysistä yhteyttä ei edellytetä, myös lämmölle on laskettava verkkokohtainen jäännösjakauma, jotta alkuperätakuuta myyneet energiayhtiöt voivat raportoida verkkonsa asianmukaiset energijakaumat.

Ehdotusta tulisi myös selventää ns. omakäyttölämmön osalta. Alkuperätakuuta ei ehdotuksen mukaan voi myöntää ”lämmölle ja jäähdytykselle, joka kulutetaan energiantuotantolaitoksessa lämmön ja jäähdytyksen tuottamiseksi”. Lausetta voi tulkita niin, että alkuperätakuuta ei voitaisi myöntää sellaiselle jäähdytysenergialle, jossa energiayhtiö tuottaa palveluna kiinteistölle jäähdytystä esimerkiksi lämpöpumpulla tai absorptiokoneella ja jossa energialähteenä on uusiutuvilla tuotettu tai hukkalämmöstä talteen otettu kaukolämpö. Koska tätä ei ehdotuksessa ymmärtääksemme tarkoiteta, ehdotukseen tulisi lisätä omakäytösähköä vastaava termi omakäyttölämpö.

Kaasu

Kaasun ja vedyn alkuperätakuujärjestelmät tulisi erottaa toisistaan. Vedyn hyödyntäminen on Suomessa vielä alkutekijöissään, ja sen käyttökohteet tulevat olemaan pääsääntöisesti selkeästi erilaiset kuin muiden kaasujen. Järjestelmien yhdistäminen ei tuo synergiaetuja, vaan saattaa haitata kaasu- ja vetymarkkinoiden omaehtoista kehitystä. Vedyn alkuperätakuujärjestelmää on varauduttava kehittämään sitä mukaa, kun vedyn tuotanto lisääntyy ja markkina kasvaa.

Kuten lakiehdotuksessa todetaan, alkuperätakuujärjestelmän laajentaminen kaasuun ja vetyyn tuo muutospainetta myös niiden verotukseen. Vaikka näitä muutoksia ei käsitellä tässä lakiehdotuksessa, Helen painottaa, että biokaasun verottomuus on paras keino edistää biokaasun käyttöä. Biokaasuserfikaattijärjestelmän ja alkuperätakuujärjestelmän vaikutusta kaasumarkkinaan ja

verotukseen on arvioitava kokonaisuutena, jotta toimintaympäristö pysyy mahdollisimman selkeänä ja asiakkaat ymmärtävät erilaisten järjestelmien erot.

Myös kaasun alkuperätakuujärjestelmän on oltava joustava ja kustannustehokas, jotta pienetkään tuottajat ja laitokset eivät joudu jäämään järjestelmän ulkopuolelle kustannussyistä. Helen kannattaa poikkeusmahdollisuutta varmennusvelvollisuudesta sellaiselle kaasulle, joka kuljetetaan erillistä putkea pitkin ja jonka alkuperästä ei ole epäselvyyttä.

Sähkö

Helen kannattaa sitä, että sähkön alkuperätakuujärjestelmä laajennetaan myös ydinvoimaan. Lisäksi pidämme hyvänä poikkeamaa varmennusvelvollisuudesta sähkönkäyttäjälle, joka tuottaa omaan käyttöönsä sähköä uusiutuvilla energialähteillä nimellisteholtaan alle yhden megavoltttiampeerin sähköntuotantolaitteistossa.

Pykäläkohtaisia huomioita

19§ ja 20§

Asiakkaat toivovat sähkölaskuilta ensisijaisesti selkeyttä. Kaikki vaadittavat tiedot sähkön alkuperästä ja päästöistä pitäisi voida ilmoittaa nettisivuilla. Tiedot lasketaan vuosittain, joten niiden ilmoittaminen joka laskussa ei ole tarpeellista tai kustannustehokasta.

35§

Tietojen säilyttämisvelvollisuuden pitäisi ulottua vain myyntiä koskeviin tietoihin, ei markkinointiin. Esimerkiksi nettisivuilla esitettyjen markkinointitietojen säilyttäminen kuuden vuoden ajan on kohtuuton vaatimus. Tietojen säilyttämisestä saadut hyödyt eivät vastaa siitä aiheutuvia kustannuksia.

Helen Oy

Juha-Pekka Weckström

Toimitusjohtaja

Jokila Sanna
Helen Oy